

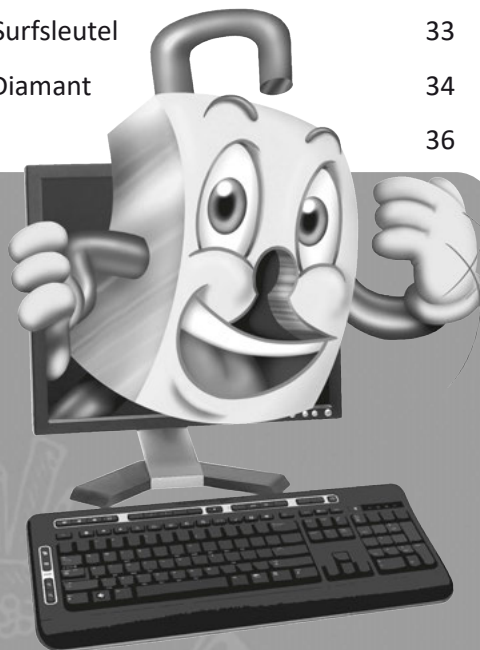
Kindvriendelijk internet

Brochure "De Surfsleutel" jaargang 12 nummer 38

Voorwoord brochure 38	3
Cyberpesten	4
Wat de redactie opviel	8
Goede foute link	11
Gameverslaving bij Kinderen	15
Cyberpesten: Hoe herken je het?	19
Kun je vrienden zijn met influencers?	22
Organisaties op het gebied van Internetveiligheid en mediawijsheid	23
Instagram en Facebook lijken steeds meer op TikTok; zijn sociale media nog wel sociaal?	25
Brochure kinderinternet de Surfsleutel	29
Wat gebeurt er met je data na je dood? Over digitaal nalatenschap	30
Kinderinternet de Surfsleutel	33
Vouw jouw MediaDiamant	34
Colofon	36

Social mediagebruik krijgt steeds meer invloed in het onderwijs, maar leraren hebben hierbij moeite om de ontwikkelingen bij te houden en hun invloed goed in te schatten. De Surfsleutel redactie vond een interessant artikel hierover op mediawijsheid.nl.

Bijna alle kinderen gamen en doen dit vaak ook heel lang achter elkaar. Wanneer verandert veel gamen in een game verslaving en hoe kun je dit voorkomen? Je leest hier alles over in deze brochure, waarbij ook een ander probleem van lang gamen, het ontstaan van bijziendheid bij lang scherm gebruik, aan de orde komt.

In deze brochure ook aandacht voor cyberpesten, hoe herken je het, wat kun je eraan doen en wanneer verandert onschuldig plagen in pesten. David Janssen van vpngids.nl zet alles heel duidelijk op een rij.

Influencers worden steeds belangrijker op sociale media en kinderen en jongeren zien hen steeds meer als rolmodellen. Ze zien soms influencers als hun vrienden, maar is dit altijd terecht? Emmelyn Croes van de Tilburg University deed onderzoek naar dit verschijnsel en haar bevindingen lees je in deze brochure.

Facebook en Instagram gaan steeds meer lijken op TikTok.

De nadruk komt daardoor steeds meer te liggen op de algoritmes die bepalen wat je op je feed te zien krijgt en die vooral gericht zijn op het vasthouden van je aandacht. Het sociale aspect, het onderhouden van je netwerk, contact zoeken met mensen, wordt hierbij steeds minder belangrijk. Je leest hier alles over in deze brochure.

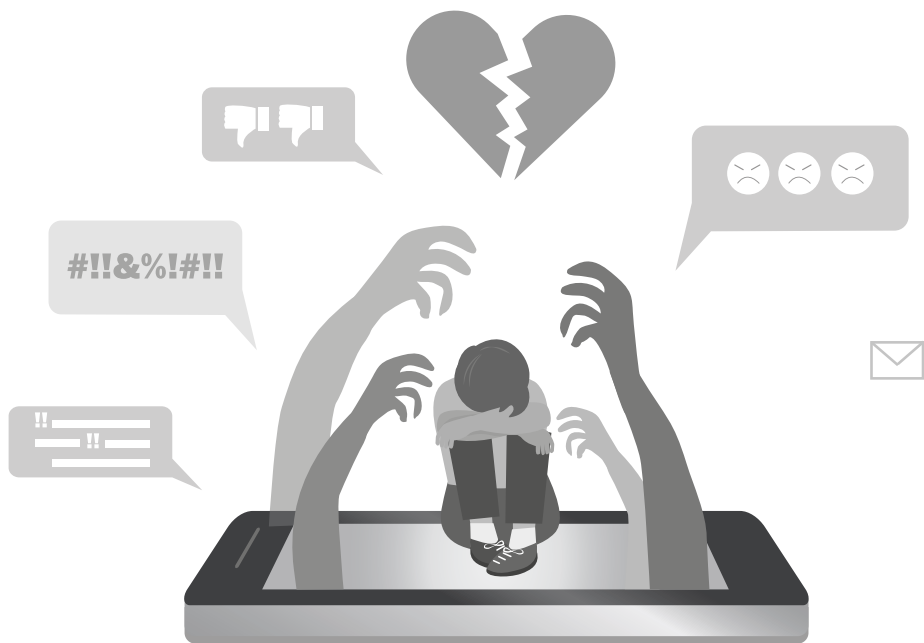
Tenslotte besteden we aandacht aan iets waar de meesten van ons liever niet over nadenken: wat gebeurt er met onze data wanneer we overlijden? Kunnen onze nabestaanden bij onze gegevens? Wat willen we dat ze kunnen zien? Allemaal vragen waar we toch ook nu alvast over na zullen moeten denken.

Zijn er verder nog onderwerpen over internet of sociale media waar je meer over zou willen weten, laat het ons dan even weten via redactie@surfsleutel.nl. Dan kijken wij of we er de volgende keer iets over in de brochure kunnen plaatsen.

Namens de redactie veel kindvriendelijk Surfsleutel plezier!

Paula Lagerwerf

Hoe kun je cyberpesten voorkomen?

Met de hedendaagse hoeveelheid aan sociale media, apps en andere online netwerken is het onmogelijk om als ouder overal de vinger aan de pols te houden. Wél kun je jouw kind preventief een aantal belangrijke lessen meegeven om cyberpesten hopelijk te voorkomen.

1

**HELP MET WEERSTAND
OPBOUWEN**

2

**LAAT ZE
VOORBEELDEN ZIEN**

3

**HOUD CONTACT MET
HUN ONLINE WERELD**

1. Help je kind veerkracht op te bouwen, zowel on- als offline

Iedereen krijgt in zijn leven te maken met onbeleefd of kwetsend gedrag. Als je kind weet wat hij of zij waard is, zullen pestkoppen je kind moeilijker kunnen raken met opmerkingen. Daarom is het belangrijk om weerbaarheid op te bouwen. Hier zijn een paar manieren waarop je dat kunt stimuleren:

- **Geef een positief voorbeeld.** Als je zelf een negatieve opmerking te horen krijgt, laat je kind dan zien hoe je die negeert. Laat zien dat je respectvol met die opmerkingen omgaat en met anderen praat over je gevoelens. Laat je kind zien dat onbeschofte dingen die mensen zeggen of doen je misschien verdrietig maken, maar dat ze geen afbreuk doen aan wie je bent. Stel je ook kwetsbaar op. Geef het toe als je een fout maakt en laat zien dat je fout zat in plaats van je te verstoppen.
- **Zoek film- of boekpersonages waar je kind zich in herkent.** Vooral voor jongere kinderen laat fictie zien hoe je met allerlei problemen kunt omgaan. Je kunt de favoriete verhalen van je kind gebruiken om te laten zien hoe hoofdpersonen pijnlijke

obstakels overwinnen. Help je kind een positieve mantra over zichzelf te verzinnen en zeg die elke dag samen in de badkamer-spiegel. Je zou iets kunnen kiezen als: “Ik ben sterk. Ik ben aardig. Ik ben slim en ik kom op voor anderen!”

- **Doe samen aan yoga of meditatie.** Deze vaardigheden kunnen helpen om angst te verminderen. Ze kunnen tegelijkertijd het gevoel van eigenwaarde en de veerkracht van je kind vergroten.

2. Laat voorbeelden uit de echte wereld zien van cyberpesten

Het **creëren van empathie** kan cyberpesters helpen hun gedrag te veranderen. Het kan ook voorkomen dat het pesten begint. Cyberpesten is een onderwerpen dat we in het nieuws vaak voorbij zien komen. Je kunt zo'n verhaal uit het nieuws aangrijpen om met je kind over de gevolgen van cyberpesten te praten.

3. Blijf in contact en wees betrokken bij hun online activiteiten

Communicatie is de sleutel. Praat regelmatig met je kind over wat er in zijn of haar leven gebeurt. Je kunt vragen **welke apps je kind online gebruikt**, met wie je kind praat en gamet.

Je kunt zelfs het favoriete online spel van je kind met hem of haar spelen. Op die manier kun je een glimp opvangen van de hobby van je kind en wat het inhoudt.

Het is aan te raden om op een niet-oordelende manier belangstelling te tonen voor de activiteiten van je kind. Je kind zal zich hierdoor **veilig en op zijn of haar gemak voelen** en eerder naar je toe komen met eventuele problemen. Als je kind door een situatie op school of thuis het risico loopt om gepest te worden, kan het zijn of haar zorgen met jou delen.

Maak sociale media en andere vormen van online communicatie **open en bespreekbaar**. Privacy is belangrijk, maar er is zelden een goede reden om nare dingen die je kind online overkomen, te verstoppen of te verzwijgen. Voor meer informatie

over hoe je het gesprek het best kunt aangaan met je kind, verwijzen we je naar het artikel 'Hoe praat je met je kind over de risico's van het internet?'

Laat je kind van tevoren al weten **waar hij of zij** terecht kan, als hij of zij in de problemen zit. Natuurlijk kan je kind bij jou aankloppen, maar als je kind van websites weet zoals Meldknop.nl, is hij of zij waarschijnlijk eerder geneigd om actie te ondernemen.

Cyberpesten: hoe help je je kind?

Cyberpesten is een veelvoorkomend probleem dat verschrikkelijke gevolgen kan hebben. Kinderen en jongeren kunnen uit angst voor eenzaamheid nare dingen tegen elkaar zeggen. Ze willen bij de groep horen en sluiten anderen daarom buiten. Let op als je kind zich terugtrekt uit het gezinsleven en niet meer naar school wil. Ook klagen over buikpijn zonder duidelijke reden kan erop wijzen dat je kind problemen heeft met cyberpesten.

De beste manier om je kind in zo'n situatie te helpen, is door goed met hem of haar te praten. Geef je kind de middelen die hij of zij nodig heeft en neem eventueel contact op met de school of de ouders van andere kinderen. Dit geldt ook als je kind juist de pester blijkt te zijn.

Door: David Janssen

Bron VPNgids.nl voor het hele artikel

lidwoorden

de
zijn:

de

 de appel
de verf

het

het konijn
het potlood

een

een appel
een konijn
een potlood

Nieuwe mogelijkheden op TikTok: leuk of gevaarlijk verslavend?

Sinds kort zien we op TikTok een nieuw fenomeen: gift-baiting. In een blog legt mediapedagoog Marije Lagendijk uit hoe dit werkt en waar je op moet letten. Ook geeft ze praktische gesprekstips om hier met kinderen of leerlingen over te praten.

TikTok is op dit moment het snelst groeiende social-mediaplatform in Nederland. Uit het jaarlijkse onderzoek van Newcom Research & Consultancy B.V. blijkt dat 42% van de jongeren tussen 15 en 19 jaar dagelijks op TikTok zit. Niet alleen tieners, maar ook (heel) jonge kinderen beleven veel plezier aan TikTok. Toch is de reputatie van TikTok discutabel, bijvoorbeeld door de battles en het genoemde gift-baiting. Hier, <https://www.marijelagendijk.nl/blog/>, lees je daar meer over.

Auteur: Marije Lagendijk

De week van de mediawijsheid
moet het hele jaar duren

Digitale geletterdheid moet net zo normaal worden op scholen als rekenen, lezen en schrijven, maar veel leerkrachten zijn hier nog helemaal niet klaar voor. Voor de Week van de Mediawijsheid legt Lector Peter Nikken (lectoraat Jeugd en Media Hogeschool Windesheim) bloot waar leerkrachten tegenaan lopen en hoe het beter kan.

Tijdens ons onderzoek naar mediagebruik in het onderwijs hoorden we opmerkelijke verhalen van leerkrachten. Bijvoorbeeld dat op een maandagochtend de sfeer in het klaslokaal gespannen was. De leerkracht kon niet gewoon haar les starten. Wat was er aan de hand? Leerlingen hadden in het weekend ruzie gekregen op hun Whatsappgroep. Er waren doodsverwensingen uitgewisseld, van een wel heel serieus karakter. Wat doe je dan als leerkracht?

Auteur: Peter Nikken

Bron: mediawijsheid.nl

Lees meer: <https://bit.ly/surfsleutelweekvandemediawijsheid>

zoek

q

SPELEN

WETEN

HOME WETEN JIJ

Goede foute link

VERTEL DOOR

HEB JIJ VOOR JOUW SURFSLEUTEL EEN LEUKE, MOOIE, GRAPPIGE OF COOLE WEBSITE? LAAT HET ONS WETEN

VERSTUUR

ZIE JIJ IN DE SURFSLEUTEL EEN ENGE, VIEZE, GEMENE OF ONEERLIJKE WEBSITE? LAAT HET ONS WETEN!

VERSTUUR

De inhoud van de Surfsleutel wordt voortdurend onderhouden door een deskundige webredactie. Ook de gebruikers kunnen hieraan een bijdrage leveren. Door middel van een klik op Surfie kan direct een goede nieuwe link worden doorgegeven. Ook een link die door veranderingen door de eigenaar nu foute inhoud bevat kan via deze weg worden gemeld waarna de webredactie meteen in actie komt.

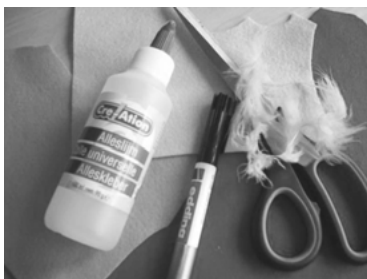
Paas- knutsel

Kip en kuiken

Wat heb je nodig?

- Vilt papier (geel, oranje, rood)
- Lijm
- Schaar
- Gele veren
- Zwarte stift

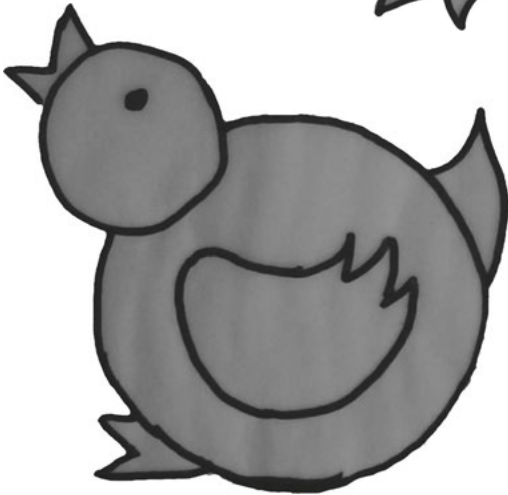
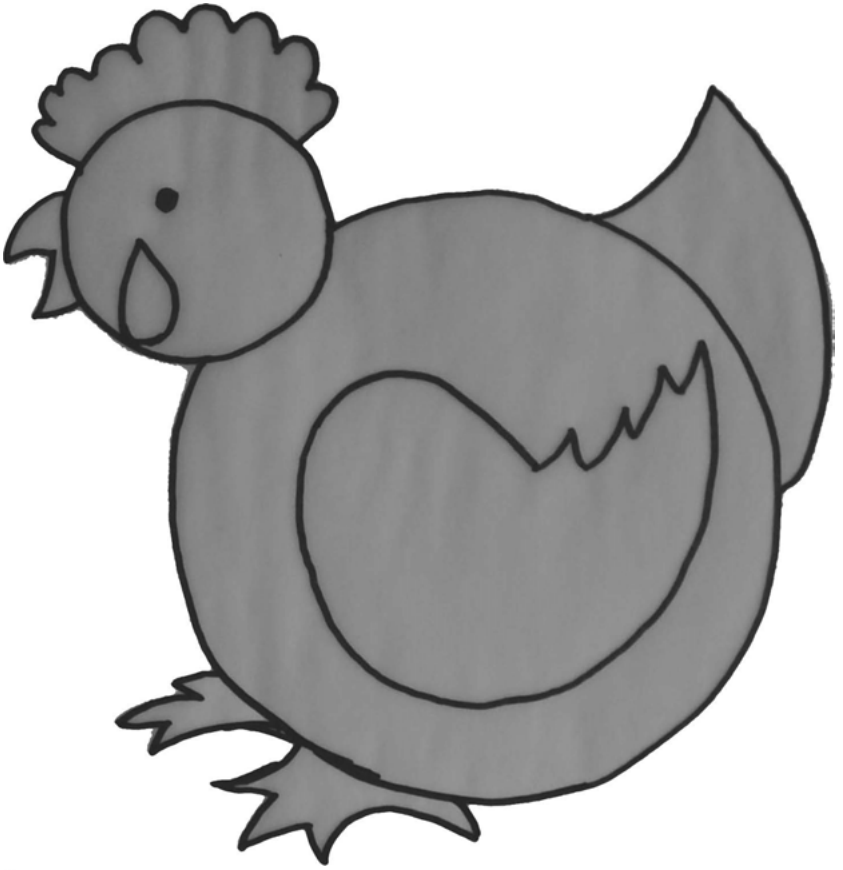

Hoe maak je het?

- Print de vormen van de kip en het kuiken uit.
- Knip de vormen van de kip en het kuiken uit.
- Trek de vormen over op viltpapier. Kijk goed op het voorbeeld welke kleur ieder deel krijgt.
- Knip de vormen uit het viltpapier.
- Plak de delen aan elkaar vast.
- Plak de gele veren op de plaats waar de vleugels zitten.
- Teken met de zwarte stift een oog.

SURFSLEUTEL

©Surfsleutel

Gameverslaving bij Kinderen

Deel 2

Hoe lang mag mijn kind achter elkaar gamen?

De beste manier om een gameverslaving te vermijden, is door tijdslimieten in te stellen. Als kinderen en jongeren dagelijks niet meer dan twee of drie uur op de computer mogen of kunnen, ontwikkelen ze minder snel een gameverslaving.

Het kan erg moeilijk zijn om tijdslimieten voor beeldschermen op een eerlijke manier te bepalen. Er zijn immers zó veel verschillende elektrische apparaten met beeldschermen waar we dagelijks gebruik van maken. Zo is er de computer van je kind, maar ook de televisie, zijn smartphone, tablet en eventuele gameconsoles. Er wordt alsnog aangeraden om per dag niet meer dan twee tot drie uur achter een beeldscherm te zitten. Dit hangt wel af van de leeftijd van je kind: hoe ouder, hoe meer tijd ze achter een scherm mogen zitten. Kijk voor meer informatie over tijdslimieten per leeftijd bij onze specifieke leeftijdsrichtlijnen voor jonge kinderen, basisschoolkinderen, of tieners op de middelbare school.

Kijk maximaal twintig minuten achter elkaar naar een beeldscherm

Vanuit medisch oogpunt wordt aangeraden om kinderen en jongeren tot twintig jaar niet meer dan twintig minuten achter elkaar 'dichtbij' te laten kijken. Dit is bijvoorbeeld kijken naar een beeldscherm zoals dat van een tablet of telefoon. Hierdoor wordt de ontwikkeling van bijziendheid gestimuleerd. Bijziendheid zorgt ervoor dat je een bril moet dragen, maar leidt ook tot een verhoogd risico op verschillende oogandoeningen. Tijdslimieten zijn dus erg belangrijk voor zowel de fysieke als de mentale gezondheid van je kind.

<https://www.vpngids.nl/veilig-internet/kind-en-jeugd/tips-kinderen-jonger-dan-vijf-jaar/>

<https://www.vpngids.nl/veilig-internet/kind-en-jeugd/tips-kinderen-basisschoolleeftijd/>

<https://www.vpngids.nl/veilig-internet/kind-en-jeugd/tips-kinderen-middelbareschoolleeftijd/>

Het beste is dan ook om je aan de maximale limiet van drie uur te houden, zeker als het op gamen aankomt. Binnen die drie uur moet bovendien tijd zijn voor regelmatige pauzes, zodat je kind niet constant in dezelfde houding aan het gamen is. Tussendoor kan hij of zij bijvoorbeeld even buitenspelen of huiswerk maken.

Gebruik digitaal ouderlijk toezicht

Het naleven van tijdslimieten is lastig. Je kind wil waarschijnlijk niet stoppen met spelen. Daarnaast is het ook voor jou als ouder moeilijk om constant de tijd bij te moeten houden. Hier is gelukkig een goede, simpele oplossing voor: gebruik digitaal ouderlijk toezicht om het internetgebruik van je kind in te perken. Met veel programma's voor ouderlijk toezicht kun je de tijd die je kind per dag op een app mag besteden, in een handomdraai limiteren.

Hoe ga je met een gameverslaving om?

Verslavingen, in allerlei vormen, worden al snel ontzettend destructief. Dat geldt niet alleen voor de verslaafde, maar ook voor zijn of haar directe omgeving. Het lijkt misschien wat heftig om op deze manier over gameverslaving na te denken.

Toch is dit de realiteit. Daarom is het verstandig om, als je vermoedt dat je kind gameverslaafd is, de juiste stappen te ondernemen. Dit betekent veel dingen: het inschakelen van hulp, het opstellen van regels en een duidelijk actieplan, maar ook het zorgen voor jezelf.

Gameverslaving, of toch niet?

Allereerst is het belangrijk om na te gaan of er écht sprake is van een gameverslaving. Gewoon veel spelletjes spelen is niet per se erg. Er is pas sprake van problematisch gamen als het gamen een sterke negatieve invloed heeft op de rest van het leven van je kind. Veel dokters zien een gameverslaving (nog) niet als een daadwerkelijke aandoening waar specifieke hulp voor nodig is. Maak je je toch zorgen? Neem dan contact op met de juiste hulpinstanties. De Gamen Infolijn is een goed begin.

Stap voor stap van een gameverslaving afkomen

Willen jij en je kind samen iets aan de verslaving doen? Stel dan een duidelijk actieplan op. Spreek duidelijke tijdslimieten af. In principe is maximaal drie uur per dag een goede richtlijn, al is minder schermtijd vaak aan te raden, afhankelijk van de leeftijd van je kind.

Zorg ook dat er vaak pauzes ingelast worden, bijvoorbeeld door samen wat te drinken aan de keukentafel of even een rondje met de hond te lopen. Langzame veranderingen zijn in sommige gevallen erg aan te raden. Gamet je kind normaal gesproken wel tot acht uur per dag? Bouw dit dan langzaam af. Zorg bovendien dat ze andere dingen te doen hebben in die tijd: laat ze afspreken met vriendjes of op een sport gaan. Dit maakt het gemakkelijker voor ze om de tijd door te komen.

Evenwicht vinden tussen gamen en niet gamen

Gelukig is gamen niet altijd slecht.

Een gameverslaving betekent niet per se dat je kind beter helemaal kan stoppen met spelen. In plaats daarvan gaat het om het vinden van balans. Dit is waarom het zo belangrijk is om met je kind in gesprek te blijven. Zo begrijp je zijn of haar positie beter en zien zij in dat jij een goede reden hebt voor de regels die je opstelt. Hierdoor wordt het gemakkelijker om een gezonde balans te vinden tussen gamen en andere verantwoordelijkheden.

Het hele artikel lezen kan op:
<https://bit.ly/surfsleutelgameverslaving>

Auteur: David Janssen
Bron: VPNgids.nl

Cyberpesten: Hoe herken je het?

Van het buitensluiten van andere kinderen in een groepschat tot het delen van persoonlijke foto's met gemene opmerkingen op social media; je komt cyberpesten in alle vormen en maten tegen. Het lastige is dat alles op dat kleine schermpje van die laptop of telefoon gebeurt. Kinderen komen niet altijd meer huilend thuis van school, maar verstoppen zich op hun kamer en klikken het scherm verdrietig weg.

Kinderen die slachtoffer zijn van online pesterijen vinden het vaak moeilijk om tegen volwassenen te vertellen wat er aan de hand is. Ze voelen zich verneerd of zijn bang dat hun telefoon- of internetprivileges zullen worden afgenomen.

Hoe kun jij als ouder dan toch herkennen dat jouw kind online pest of gepest wordt? Hieronder volgen een aantal veelvoorkomende tekenen die op cyberpesten kunnen wijzen.

Tekenen van cyberpesten

Een aantal tekenen van cyberpesten:

- Veranderingen in **eetlust**.
- Veranderingen in **online gedrag** (meer of minder tijd online doorbrengen, zich stil of geheimzinnig gedragen over activiteiten, apparaten sluiten of verbergen voor ouders).
- Veranderingen in het **slaappatroon** als gevolg van stress en angst.
- **Stemmingswisselingen** met onder meer verdriet en depressie.

- **Met tegenzin naar school** gaan uit angst voor de pestkop of om schaamte voor wat anderen online hebben gezien.
- **Minder tijd** doorbrengen met vrienden en familie.
- **Slechtere cijfers of minder deelname aan activiteiten**, meestal als gevolg van stress, angst of depressie.
- **Klagen over kwaaltjes als hoofdpijn of buikpijn** en zich vaak ziek voelen (veroorzaakt door stress).

Veranderingen in gedrag kunnen ouders er op wijzen dat er iets mis is. Hoe sneller een ouder de signalen opmerkt, hoe sneller hij kan ingrijpen en verdere schade voorkomen. Veel van deze punten, zoals de teruggetrokken houding en de veranderingen in gedrag, kunnen ook wijzen op andere problemen. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden. Misschien wordt je kind niet gepest, maar heeft hij of zij last van andere problemen, zoals bijvoorbeeld grooming.

Is het plagen of pesten?

Het herkennen van cyberpesten kan lastig zijn. Interacties tussen twee kinderen kunnen beginnen als plagen en vervolgens **uitgroeien tot cyberpesten**. Plagen is meestal speels. Het helpt kinderen zelfs een band te krijgen of te leren omgaan met opbouwende kritiek.

Wanneer iemand echter **plaagt om iemand anders herhaaldelijk te kwetsen**, wordt het pesten. Je kunt je kind een aantal specifieke vragen stellen om te bepalen of hij/zij te maken heeft met plagen of (cyber) pesten:

- Zijn de kinderen die je pesten je vrienden?
- Vind je het leuk als ze je plagen?
- Plaag jij hen terug?
- Als je hen zou zeggen dat ze moeten stoppen met plagen, zouden ze dat dan ook doen?
- Als je hen zou zeggen dat ze je gevoelens kwetsen, zouden ze dan sorry zeggen?

Als je kind “nee” antwoordt of niet zeker is over de antwoorden op de vragen, is het handig om door te vragen. Je kunt je kind vragen om de incidenten verder toe te lichten. Dan kun je beslissen of het om sociaal gepast plagen gaat of om het schadelijkere alternatief: pesten.

Obstakels voor ouders bij het omgaan met cyberpesten

De eerste hindernis bij de aanpak van cyberpesten is weten wanneer je kind wordt gepest. De tweede hindernis is het aanpakken ervan. De **technische aard van digitaal pesten** maakt het voor goedwillende ouders lastig om er iets aan te doen. Ten eerste kan het moeilijk zijn om de pester aan te pakken. De pesters zijn online vaak

onzichtbaar of anoniem. Ten tweede kan het soms lastig zijn wie **verantwoordelijk is voor het oplossen van het probleem.** Bijvoorbeeld wanneer leerlingen betrokken zijn bij cyberpesten. Bovendien kan het onduidelijk zijn **wie de verantwoordelijkheid neemt voor het omgaan met ongepast gebruik van technologie.**

- **Ouders** hebben vaak het gevoel dat ze geen inzicht hebben in de technologie.
- **Leraren** weten niet wanneer ze moeten ingrijpen in situaties die zich buiten de school afspeelen maar

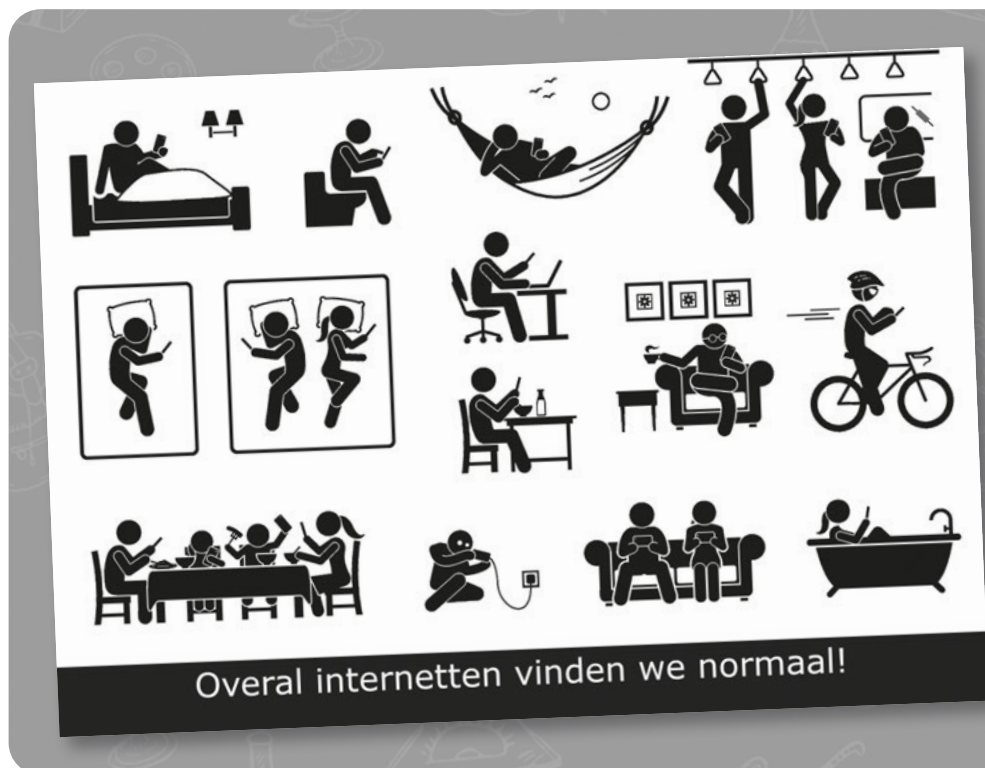
waarbij leerlingen betrokken zijn.

- **De politie** komt alleen in actie als er concreet bewijs is van een misdrijf.

Deze uitdagingen kunnen ontmoedigend zijn. Maar stap voor stap kunnen ouders samen met hun kind of tiener oplossingen uitwerken om het pesten te stoppen en verdere aanvallen te voorkomen. Dit kunnen ze indien nodig doen met hulp van andere ouders, leerkrachten of schoolleiding.

Auteur: David Janssen

Bron: vpngids.nl voor het hele artikel

Overal internetten vinden we normaal!

Kun je vrienden zijn met influencers?

Onderzoeker Croes zocht het uit.

Voor jongeren is het kijken van vlogs net zo normaal als televisiekijken vroeger was. Influencers zijn dan ook razend populair. Hun volgers hebben het idee dat ze bij hen terecht kunnen voor gezelschap, ontspanning en zelfs voor informatie. Ze raken als het ware bevriend met de influencer. Juist omdat ze onze 'vrienden' zijn, hebben ze ook invloed op ons. Hoe gaan we daar mediawijs mee om? Daarover gaat de nieuwste aflevering van de Universiteit van Nederland met Emmelyn Croes.

Waarom kijken mensen naar vlogs? Wat is daar nou zo leuk aan? Dat onderzocht Emmelyn Croes bij Tilburg University. Ze is communicatiewetenschapper en doet al jaren onderzoek naar de effecten van sociale media. Ze onderzoekt waarom die digitale wereld ons zo aantrekt en welke rol influencers hierin spelen. Daarnaast kijkt ze of dit ook gevolgen heeft voor onze offline wereld.

Hebben influencers een slechte invloed?

Influencers zijn vaak rolmodellen waar jongeren zich aan spiegelen. Ze hebben daarmee grote invloed en kunnen bijdragen aan een negatief zelfbeeld of het doen van te dure aankopen. Vaak hebben zij commerciële belangen en doen ze aan product placement of doen ze extreme uitspraken. Voor veel opvoeders reden tot zorgen.

Maar dat is niet het hele verhaal, zo benadrukt Croes in het college. Influencers kunnen van grote positieve betekenis zijn en kunnen taboes doorbreken. Het is belangrijk om goed te begrijpen welke rol influencers hebben in de levens van jongeren, om hen er mediawijs mee te leren omgaan.

De sociale waarde van influencers

"Er zijn verschillende redenen waarom mensen vlogs kijken," zo vertelt Croes in het college. "En eigenlijk zijn dat allemaal hele sociale redenen. Bijvoorbeeld het zoeken van steun van mensen die hetzelfde meemaken of hebben meegemaakt. Als de online wereld ervoor zorgt dat jij je beter voelt, kan dat namelijk ook een goede uitwerking hebben op de offline wereld." Influencers kunnen prosociaal gedrag bevorderen en video's en de reacties daarop kunnen ons gelukkiger en socialer maken.

Het belang van mediawijsheid

Hoe leren we jongeren om bewust en kritisch om te gaan met influencers? Om de weerbaarheid te vergroten tegen sluikreclame, desinformatie en beïnvloeding is mediawijsheid essentieel. Besteed aandacht aan reclamewijsheid, beeldgeletterdheid en informatievaardigheden. Maar besteed dus ook aandacht aan

online omgangsvormen: wat vind je acceptabel sociaal gedrag van een influencer? Wanneer plaats je zelf een reactie? En denk aan thema's als zelfontplooiing en identiteit: wie kies je als rolmodel? Bij welke online communities wil jij je aansluiten?

Auteur: Babette van der Sluis

Bron: netwerkmediawijsheid.nl

Organisaties op het gebied van Internetveiligheid en mediawijsheid

www.mediawijzer.net is hét online loket voor iedereen die (professioneel) te maken heeft met of meer wil weten over mediawijsheid. Mediawijzer.net is opgezet door het Mediawijsheid Expertisecentrum, op initiatief van de ministeries van OCW en Jeugd en Gezin. In de dossiers vindt u de informatie overzichtelijk op thema gerangschikt.

Media spelen een steeds belangrijkere rol in onze samenleving. Media zijn overal en hun maatschappelijke impact is groot. Op deze site vindt u allerlei informatie op het gebied van mediawijsheid; het vinden en begrijpen en maken van media in een door media gedomineerde samenleving.

Postadres:
Mediawijzer.net
Postbus 778
2700 AT Zoetermeer

Bezoekadres:
Paletsingel 32
2718 NT
Zoetermeer

Instagram en Facebook lijken steeds meer op TikTok; zijn sociale media nog wel sociaal?

Het is je misschien wel opgevallen: zowel Facebook als Instagram zijn flink aan het sleutelen aan de manier waarop gebruikers posts te zien krijgen. De interface van beide Meta-platformen gaat door verschillende (voorgenomen) aanpassingen meer en meer op TikTok lijken. En dit kan grote gevolgen hebben voor hoe we sociale media beleven.

Hoe zit dat precies?

Facebook en Instagram zijn allebei sociale media netwerken. Gebruikers kregen, grof gezegd, tot voor kort voornamelijk berichten te zien vanuit hun sociale omgeving. Denk aan vrienden, familie, of andere accounts die actief gevolgd worden.

Van sociale media, naar entertainmentplatform

TikTok werkt anders. Dit platform, dat zichzelf dan ook een entertainmentplatform noemt, legt de focus op de interesse van de gebruiker. Als je de app opent krijg je in de eerste plaats video's te zien die je waarschijnlijk interessant vindt. Niet per se video's van vrienden of bekenden dus.

In 20 minuten je eigen feed

Het algoritme dat van TikTok zo'n succes maakt is beroemd én berucht.

In korte tijd slaagt het er in gebruikers een feed voor te schotelen die feilloos aansluit bij hun interesse. De Groene Amsterdammer ontdekte, in samenwerking met Utrecht Data School, bijvoorbeeld dat de feed van een nieuwe gebruiker al na zo'n twintig minuten scrollen voor het overgrote deel uit video's over één bepaald onderwerp kan bestaan.

Gebruikers slaan hier op aan. Zo was TikTok vorig jaar het snelst groeiende platform in Nederland. En hoewel Facebook en Instagram nog altijd vele malen groter zijn, is moederbedrijf Meta nu dus druk bezig met het aanpassen van de eigen platformen. Bij zowel Instagram als Facebook verschuift de focus van 'sociale' content, naar berichten die de gebruiker waarschijnlijk interessant vindt op basis van zijn of haar klik- en scrollgedrag.

Hoe sociaal zijn sociale media nog?

Nu zijn sociale media bedrijven in het verleden wel vaker op een (succesvolle) concurrent gaan lijken. Tot zover niks nieuws, zou je dus kunnen zeggen. Maar de wijzigingen waar nu mee geëxperimenteerd wordt kunnen verstrekende gevolgen hebben voor de manier waarop we sociale media beleven.

Meer dan 1 miljard gebruikers

Met meer dan 1 miljard gebruikers wereldwijd zit TikTok Instagram (bijna 1,4 miljard gebruikers) op de hielen. Facebook loopt met een kleine 3 miljard gebruikers nog altijd flink voor. Maar dit platform is duidelijk minder populair onder jonge gebruikers.

Het 'sociale' aspect van sociale media wordt hiermee immers verder naar de achtergrond gedrongen. Je krijgt makkelijker veel content van één bepaalde smaak te zien. Bovendien maakt het minder uit hoe groot een account is dat iets post. Een account zonder volgers kan, geholpen door het algoritme, toch een enorm publiek bereiken.

'Vertiktokisering' van platformen

"Wat je ziet is dat de rol van algoritmes door de 'vertiktokisering' van deze platformen steeds groter wordt", vertelt Linda Vonhof, partner bij Social Mediawijs. "Dat is voor een gebruiker niet per se gunstig. De kans dat je in een filterbubbel belandt neemt bijvoorbeeld toe. Bovendien wordt nog maar eens duidelijk dat deze bedrijven vooral bezig zijn met het vasthouden van je aandacht. Hoe meer tijd je op het platform doorbrengt, hoe meer advertenties je immers te zien kunt krijgen."

Dat de focus hiermee minder op het 'sociale' aspect van sociale media komt te liggen is een trend die Vonhof al langer ziet. "Op Facebook had je nog vrienden, op Instagram werden dat al "volgers". Het zelf plaatsen, delen en reageren blijft natuurlijk wel bestaan. Alleen het primaire doel van deze platformen, contact houden met bekenden, verandert."

Netwerk lastiger te onderhouden voor kwetsbare groepen

En dit kan voor bepaalde doelgroepen extra lastig zijn, signaleert Linda Vergouwen van Social Mediajuf.

“Wij werken bijvoorbeeld veel met mensen met een handicap. Facebook is voor hen echt een plek om een klein netwerk te onderhouden. Ik ben wel bang dat dit op deze manier lastiger wordt voor deze groep.”

Daarnaast ziet Vergouwen voor deze groep veel voordelen in het zélf controle houden over wat je in een feed op sociale media te zien krijgt. “Sommige cliënten hebben echt geen filter. Alles is wáár voor hen. Als je hier geen richting aan kunt geven, door je feed te bepalen, dan maak je hun leven echt moeilijker”.

Voorlichting extra noodzakelijk

Deze koerswijziging van beide Meta-platformen betekent overigens niet dat Vergouwen op een andere manier aan voorlichting gaat doen. “Ik denk sowieso dat we onze kijk op de digitale wereld constant bij moeten stellen. Maar ik snap het heel goed dat je soms als ouder of opvoeder met je oren staat te klapperen. Ouders en scholen zouden wat mij betreft ook wel wat meer de handen ineen mogen slaan. En digitale vaardigheden om met dit soort veranderingen om te gaan zou je natuurlijk best als vak op school mogen krijgen.”

“Dit soort bewegingen maakt voorlichting alleen maar extra noodzakelijk”, erkent ook Vonhof. “Sociale media zijn altijd in beweging, dus bij ons is sowieso al geen een ouderavond, les of training hetzelfde. Wat je ziet is dat scholen nu veelal aandacht hebben voor online omgangsvormen en veiligheid. Door deze bewegingen zou voorlichting over algoritmes, verdienmodellen en filterbubbels meer aandacht verdienen.”

Auteur: Geert van Der Veen
Webredacteur bij Netwerk
Mediawijsheid
Bron: Mediawijsheid

Brochure Kinderinternet de Surfsleutel

In samenwerking met DNB Groep B.V. wordt elk kwartaal een Surfsleutel brochure uitgegeven. Deze brochure wordt mogelijk gemaakt door regionale adverteerders en in 18 regio's aangeboden aan 25 verschillende basisscholen. Iedere basisschool ontvangt in eerste instantie gratis 25 exemplaren en kan naar wens meer exemplaren kosteloos aanvragen.

Met het verspreiden van deze brochure hopen we de naamsbekendheid van Kinderinternet de Surfsleutel te vergroten en verwerven we de middelen om de Surfsleutel online te houden.

De brochure bevat naast informatie over onze kinderwebsite www.surfsleutel.nl vooral veel tips en informatie voor kinderen, hun ouders en begeleiders over hoe je veiliger en kindvriendelijker op het internet kunt surfen. Daarnaast spelen we in op actuele onderwerpen zoals het gebruik van sociale media.

Een aantal van deze brochures is nu ook van deze website te downloaden.

Wenst u de brochure ook gratis te ontvangen dan kunt u deze bij bestellen via: DNB Groep B.V., telefoonnummer 0598-398800 of email: receptie@dnbgroep.nl

Wat gebeurt er met je data na je dood? Over digitaal nalatenschap

“We willen graag de laatste foto’s en video’s van onze overleden zoon. We komen niet in zijn telefoon en hebben veel vragen over zijn plotselinge overlijden. Kunnen jullie alsjeblieft helpen? We willen graag antwoorden.”

In mijn werk als Expert Digitale Nalatenschap bij Digital Life Legacy krijg ik dit soort verzoeken dagelijks binnen. Als hét kennis-en expertise centrum in Nederland rondom digitale nalatenschap helpen wij nabestaanden met toegang tot telefoon, tablets en computers van hun overleden dierbaren.

Die kunnen vaak simpelweg niet bij een account omdat ze geen wachtwoord hebben. Maar je digitale nalatenschap is méér dan alleen je password. Dus, waar hebben we het nou eigenlijk over?

Wat is je digitale nalatenschap?

Je digitale nalatenschap is alles wat je achterlaat op digitaal gebied als je overlijdt. Denk hierbij aan fysieke digitale apparaten. Zoals je tablet of je smartphone. Maar ook alle accounts die je op die apparaten gebruikt. Zoals je mailaccounts, sociale mediaprofielen en opslagdiensten.

In een wereld die steeds meer digitaliseert worden onze “eigendommen” ook steeds meer digitaal. Waar de erfenis van mijn opa voornamelijk bestond uit een paar mooie fysieke LP’s, oude CD’s en DVD’s, bestaat mijn digitale nalatenschap bijna volledig uit accounts die ik gebruik. Mijn muziek staat op Spotify, mijn films op Netflix en mijn boeken op mijn e-reader. Eigenlijk een shift van fysiek naar de cloud. En deze shift heeft grote consequentie voor de toegang tot ons digitale nalatenschap.

Rol van techbedrijven

Rondom de toegang en het beheer van onze digitale nalatenschap speelt een aantal partijen een grote rol. Partijen die we nu in het dagelijks leven blindelings vertrouwen met onze data, en waar we mee opstaan en mee naar bed gaan.

Het zijn de Google’s, Facebooks, Microsofts en de Apple’s van deze wereld. Niet alleen bij leven maar ook na onze dood spelen deze partijen een belangrijke rol in wie onze data mag inzien. En dat is eigenlijk niemand.

Veel van deze partijen hebben namelijk in hun gebruikersovereenkomsten staan dat accounts niet overdraagbaar zijn en dus niet kunnen worden nagelaten als je overlijdt. Techbedrijven vragen zelfs om een gerechtelijk bevel aan nabestaanden die toegang willen tot de accounts van hun overleden dierbaren. Is dat eigenlijk wel wenselijk?

Privacy

Want wie vind jij dat er in je telefoon mag als je er niet meer bent? Mogen jouw dierbaren al jouw WhatsAppjes lezen als je bent overleden? Volgens de AVG zou dit zeker mogen. De AVG geldt in Nederland namelijk alleen voor natuurlijke personen en niet voor overledenen. Dit betekent feitelijk dat je dus na je dood geen recht meer op privacy hebt. Of dit wenselijk is, is een andere vraag. Soms moet je je als nabestaande namelijk afvragen of je wel alles wil zien wat er in die telefoon staat. Je kan namelijk zaken tegenkomen waar je van kan schrikken

of die je verrassen. Vraag je dus nu al eens af: wat wil jij dat mensen na je overlijden van je kunnen inzien?

Facebook wordt de grootste begraafplaats ter wereld

In de toekomst zullen dit soort vraagstukken natuurlijk alleen nog maar meer gaan spelen. We zien nu al ontwikkelingen als deepfake-video's waarin overledenen weer tot leven worden gewekt en overledenen waar we mee kunnen praten in Virtual Reality. Welke implicaties zal dit hebben voor de manier waarop we onze dierbaren herinneren? Hoe verandert dit onze rouwverwerking? Volgens onderzoek is Facebook in 2070 de grootste begraafplaats ter wereld. Wat moeten we straks met al die overleden gebruikers? Is de meta-verse straks één grote begraafplaats?

Auteur: Brandon Kwey

Bron: Netwerkmediawijsheid.nl

Carnaval - knutsel

Feesthoed

Wat heb je nodig?

- verschillende kleuren stroken papier
- 2 x 7 cm brede stroken papier voor de kroon
- lijm
- schaar

Hoe maak je het?

- Plak de 7 cm brede stroken aan elkaar met 2 uiteindes.
- Meet deze rond je hoofd af en maak er een kroon van.
- Plak de gekleurde stroken op de rand en maak ze aan de andere kant vast.
- Maak van de rest stroken krullen.
- Plak deze rondom de hoed.
- Alaaf!

SURFSLEUTEL

©Surfsleutel

Sociale en maatschappelijke doelstelling

Kinderinternet de Surfsleutel heeft een sociale en maatschappelijke doelstelling. Wij vinden het belangrijk dat kinderen over een gratis veiligere en kindvriendelijke internetomgeving kunnen beschikken, waar ze geen zaken in tegen komen waar ze niet mee geconfronteerd behoren te worden.

Vanaf januari 2018 heeft de redactie van de Surfsleutel besloten haar maatschappelijke verantwoordelijkheid verder op te pakken door haar redactie open te stellen voor mensen die uit een sociaal isolement willen komen of een

afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Mensen die graag zinvol bezig willen zijn. Voor wie het weer krijgen van een dag/ arbeidsritme of het opdoen van sociale -en/of arbeidsvaardigheden belangrijk is.

We gebruiken onze redactie als plaats waar zij op eigen tempo kunnen werken aan een stukje persoonlijke ontwikkeling en vaardigheden. Wij vinden het belangrijk dat men het gevoel heeft zinvol bezig te zijn en dat dit gewaardeerd wordt. Ieder mens is waardevol en kan op zijn eigen manier van alles bereiken! Zie ook www.sleutelenaanjetoekomst.nl

MediaDiamant

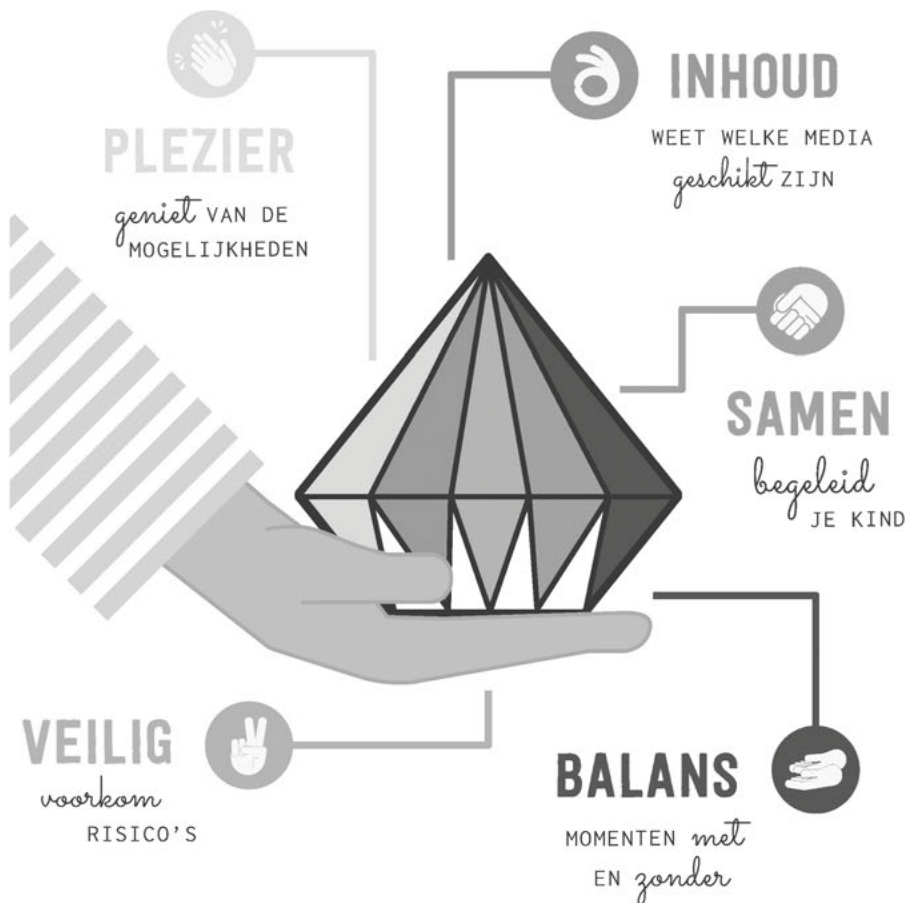
Wegwijs in mediaopvoeding

Op mediawijsheid.nl/mediadiamant vind je concrete tips hoe je de MediaDiamant kunt gebruiken.

Zelf aan
de slag?

DRAAI DIT VEL
OM EN VOUW JOUW
MEDIADIAMANT!

BEELD EN GELUID

ICCP

Platform voor de
InformatieGesamtynd

Kennisnet

KB

Koninklijke Bibliotheek
Nationale bibliotheek van Nederland

HOUD HET *zelf* IN DE HAND!

KNIP, VOUW & PLAK

JOUW *eigen* MEDIADIAMANT.

NOUW

Kinderinternet de Surfsleutel

Noordhaven 98
4761 DC Zevenbergen

Bezoekadres:
Noordhaven 98
4761 DC Zevenbergen

M: 06-48467697
(op werkdagen bereikbaar tussen 9.00 en 13.00 uur)

E: info@surfsleutel.nl
W: www.surfsleutel.nl

De redactie van de Surfsleutel is te bereiken via:
E: redactie@surfsleutel.nl

Uitgever:

DNB GROEP
SOCIALE EN MAATSCHAPPELIJKE PUBLICATIES

WWW.DNBGROEP.NL

DE UITGEVER EN DE SURFSLEUTEL ZIJN NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE ADVERTENTIES. NIETS UIT DEZE UITGAVE MAG WORDEN GEKOPIEERD EN/OF VERSPREID ZONDER SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE UITGEVER EN/OF DE SURFSLEUTEL.

